

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDANI KÖRÜ
SOFRANA SANIP ÇIK

Sayı :54045643-610-E.1636192

19.06.2020

Konu :Soru Önergeleri (7/13474)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.492819 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/13474 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/13474 (3 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : QTSAZQTB Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>
 Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
 ANKARA
 Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr

Bilgi için: Yunus ÜRÜN
Ekonomist
Telefon No: (312) 258 85 87

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT
7/13474 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız tarafından su kaynaklarındaki sorunların çözülmesine azami önem verilerek gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının kalite ve miktar açısından korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla Bakanlığımız tarafından havza yönetim planları 17.10.2012 tarih ve 28444 sayılı “Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği” çerçevesinde hazırlanmaktadır.

Nehir Havza Yönetim Planları ile, yerüstü, yeraltı, kıyı ve geçiş sularında havza bazında su kütleleri belirlenmekte ve bu kütlelerin kategorisi ve sınıflandırması yapılmaktadır. Akabinde, her bir su kütlesi için detaylı baskı, etki ve risk analiz çalışmaları gerçekleştirilerek artırılmadan deşarj edilen evsel ve endüstriyel atıksular, kırsal alanlardan gelen septik tank suları, düzensiz katı atık depolama sahalarından su kaynaklarına gelen sızıntılar, tarımsal faaliyetlerde kullanılan gübre ve pestisitler, hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklanan kirleticiler, madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan kirleticiler gibi baskı unsurları ortaya konulmaktadır. Tespit edilen baskıların su kaynaklarında meydana getirdiği etkilerin tespit edilmesi amacıyla yerüstü ve yeraltı sularında bir yıllık detaylı izleme faaliyetleri gerçekleştirilmekte ve su kaynaklarının mevcut durumları ortaya konulmaktadır. Akabinde, tüm su kaynaklarında iyi su durumu hedefine ulaşılması amacıyla tedbirler ortaya konulmakta ve ekonomik analiz çalışmaları gerçekleştirilerek söz konusu tedbirler önceliklendirilmektedir. Bu minvâlde, evsel ve endüstriyel atıksu yönetimi kapsamında yeni atıksu arıtma tesislerinin inşası, mevcut tesislerin iyileştirilmesi, bakım ve onarımı, kanalizasyon şebekelerinin inşası ve iyileştirilmesi, düzensiz katı atık döküm sahalarının rehabilitasyonu ve katı atık düzenli depolama tesislerinin inşası, pestisit ve gübre kirliliği ile ilgili olarak iyi tarım uygulama kodları kapsamında biyolojik mücadele, gübre yönetimi, yeşil kuşak, tampon bölge ve teraslama; jeotermal kaynaklı kirliliğe yönelik reenjeksiyon yapılması ve atıksu arıtma tesislerinin inşası, miktar açısından sulama sistemlerinin rehabilitasyonu, su dağıtım sistemlerindeki kayıpların azaltılması gibi tedbirler yer almaktadır. Nehir Havzası Yönetim Planlarında, belirlenen tedbirlerin hangi kurumlar tarafından uygulanacağı ve tedbirlerin uygulanacağı zaman periyotları belirlenmektedir.

Bahse konu havza bazlı yönetim planlarında yer alan eylemlerin uygulanmasına ilişkin faaliyetler “Havza Yönetimi Merkez Kurulu, Havza Yönetim Heyetleri ve İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurullarının Teşekkülü, Görevleri, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Tebliğ” çerçevesinde, merkezde Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ve Havza Yönetimi Merkez Kurulu ile, havzalarda Havza Yönetim Heyetleri ile İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları marifetiyle takip edilmektedir. Gediz, Büyük Menderes, Susurluk, Konya ve Meriç-Ergene Nehir Havzası Yönetim Planları tamamlanmıştır. Batı Akdeniz, Yeşilırmak, Akarçay, Kuzey Ege, Burdur ve Küçük Menderes havzalarında çalışmalar devam etmekte olup tüm havzalarda 2023 yılına kadar tamamlanacaktır.

İlaveten, su mevzuatı ile ilgili mevcut düzenlemelerin oldukça dağınık bir yapıda olduğu Ülkemizde günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir Su Kanunu Taslağı hazırlanmıştır. Suyun miktar olarak sürdürülebilir yönetimi için su tahsisinin su kullanan sektörler (tarım, sanayi, içme ve kullanma, çevre, vs.) nezdinde planlı olarak yapılması, kalite olarak sürdürülebilir yönetiminin sağlanması için korumaya yönelik gerekli tedbirlerin

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

alınması, farklı kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanmasını sağlayacak çerçeve kanun Su Kanunu Taslağı suyun etkin ve verimli yönetimi adına önemli bir adımdır. Söz konusu taslak, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör temsilcileri, STK'lar ve şahıslardan gelen görüşler değerlendirilerek nihai halini almıştır. Taslağın yasalaşma çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca "Ulusal Su Politikası Oluşturulmuş Bir Türkiye" hedefini somutlaştırmak bağlamında, milli su politikamızın genel hatları ile ortaya koyulması ve uygulanması; su kaynaklarımızın koruma ve kullanma dengesi gözetilerek, miktar ve kalite açısından sürdürülebilir yönetimi için katılımcı ve bütüncül bir yaklaşımla Ulusal Su Planı (2019-2023) hazırlanmış ve Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu'nun onayı ile 28.05.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce (DSİ), akarsu havzalarının Master Plan çalışmalarının güncellenmesi yapılarak su kaynaklarının kayıt altına alınması sağlanmakta, mevcut kullanımlar ile kullanım önceliklerinin tespiti ile teknik, ekonomik ve çevresel açıdan en uygun projeler geliştirilerek, ilave baraj ve gölet Fizibilite/Planlama Raporları hazırlanmaktadır. Su kaynaklarının optimum değerlendirilmesine yönelik politikalar geliştirilerek alternatif projeler üretilmesi kapsamında, tarımda su kullanımını etkinleştirerek sulama randımanının artırılması amacıyla, mevcut sulamalarda modern sulama sistemine dönüşüm projeleri (rehabilitasyon), yeni projelerde ise açık kanal uygulamaları terkedilerek kapalı sistem (borulu) sulama planlama raporları hazırlanmaktadır.

Son yıllarda yapılan sulama çalışmalarında açık kanal sisteminden, kapalı borulu sisteme geçilerek sulamada kullanılan su miktarında % 30-40 oranında tasarruf sağlanmıştır. Bu su tasarrufu, sulama suyunu yüksek kotlara terfi ettirmek amacıyla kullanılan terfi istasyonlarının enerji maliyetlerini de düşürmüştür. Su alma yapılarına sayaç takılarak, sulama suyunun daha ölçülü ve tasarruflu kullanımı sağlanmıştır.

Ayrıca taşkın sorunu olan farklı büyüklükteki havzalarda yerleşim alanları ile tarım arazilerinde oluşabilecek taşkınları kontrol altına almak maksadıyla, akarsuların membamansap şartlarını sağlayacak şekilde havza, bütüncül olarak değerlendirilmektedir. Taşkın kontrol tesisleri emniyet, ekonomi, estetik ve ekolojik faktörler göz önünde bulundurularak, proje amacı doğrultusunda yeterli akış kapasitesi ve yatak stabilitesini sağlayacak şekilde projelendirilmekte ve uygulanmaktadır. Bu kapsamda taşkın kontrolüne yönelik faaliyetler, gerektiğinde ilgili tüm Kurum ve Kuruluşlarla koordinasyon ve işbirliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından nehir havzalarında belirlenen izleme noktalarında, DSİ Bölge Müdürlüklerince su kalitesi numuneleri alınmakta ve alınan analiz sonuçları periyodik olarak Bakanlığımıza gönderilmektedir.

DSİ tarafından yapılan içmesuyu projeleri suyun kaynağından alınarak ilgili yerleşim yerleri ve belediyelere iletilmesi için yapılacak isale hatları, depolar ile suyun sağlıklı ve kaliteli olması için yapılacak arıtma tesislerini kapsamaktadır. DSİ tarafından yürütülen projelerde yerleşim için gerekli içmesuyu şehrin depolarına kadar getirilmektedir. Şebeke ile ilgili çalışmalar İlbank veya ilgili belediyeler tarafından yürütülmektedir.

Ayrıca sulamaya açılan alanlar, performanslarının belirlenmesi için işletmeye açıldıkları yıldan itibaren izlenmekte ve raporlanmaktadır. Sulama yönetiminde başarı; tesis randımanının

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yüksek olması (iletim kayıp ve kaçaklarının olmaması ve kesintisiz su iletiminin sağlanması), sulama alanı içerisinde sulanacak alan miktarı ve ekilecek ürünlerin doğru olarak saptanması ile su dağıtım planlarının yapılması ve uygulaması, kullanılan suyun her kademede ölçülmesi, tarla içi geliştirme hizmetlerinin tamamlanması ile artmaktadır.

Söz konusu çalışmalardan;

- Su kaynaklarının korunması, kontrolü, iyileştirilmesi ile kirliliğin önlenmesi,
- İhtiyaç miktarına göre su kullanımı ile sulamada kullanılan su miktarında tasarruf edilmesi ve sulamada sürdürülebilirliğin sağlanması,
- Kırsal kalkınmanın geliştirilerek tarımsal istihdamın artması,
- Sürdürülebilir tarım ile tarımsal üretim ve tarımsal gelirin artması,
- Tarımsal istihdam ve tarımsal gelirin artması ile kırsaldan şehirlere göçün azalması vb. faydalar beklenmektedir.